

Raadsvoorstel

Datum vaststelling voorstel door het college 27 augustus 2019	Datum raadsvergadering donderdag 10 oktober 2019	Nummer raadsvoorstel 2019-158
Bijbehorend veld van de programmabegroting Bestuurlijke zaken	Naam portefeuillehouder college / Initiatiefnemer raad R. Jorg	
Wettelijke basis Wettelijke basis De U10 is een netwerksamenwerking. De basis onder deze samenwerking is een bestuursconvenant tussen de deelnemende colleges in het samenwerkingsverband.		
Onderwerp Concept uitgangspuntennotitie en het concept beoordelingskader Ruimtelijk Economische Programma (U10)		
Samenvatting In het najaar van 2018 is in U10-verband een serieuze start gemaakt om te komen tot een Ruimtelijk Economisch Programma (REP). De urgentie om hier als regio gezamenlijk mee aan de slag te gaan, wordt ingegeven door een groeiende vraag naar woningen, een toenemende groei in bedrijvigheid en mobiliteit, het vraagstuk van de energietransitie én de vraag hoe deze ontwikkelingen allemaal ruimtelijk een plek te geven in de regio. Om te komen tot een programma en een integraal ruimtelijk perspectief zijn er twee tussenproducten opgesteld: een concept uitgangspuntennotitie en een concept beoordelingskader. Deze liggen nu voor ter kennisname.		
Voorgesteld besluit <ul style="list-style-type: none"> - In te stemmen met het versturen van de bijgevoegde brief van het college aan de deelnemers van de U10/U16 in reactie op de voorliggende concept uitgangspuntennotitie en het concept beoordelingskader.		

Duurzaamheid

Duurzaamheid is onderdeel van het concept beoordelingskader en de concept uitgangspuntennotitie. In de notitie staan onder andere uitgangspunten geformuleerd over duurzame mobiliteit en het realiseren van de Regionale Energiestrategie (RES). Het 'bevorderen van een gezonde, duurzame en energieke regio' is een van de hoofdoelen die staat geformuleerd in het beoordelingskader. De daarbij behorende subdoelen gaan ook in op duurzaamheid.

Werkgelegenheid

De concept uitgangspuntennotitie en het concept beoordelingskader hebben geen directe consequenties op het principe van social return. Wel staan er in de notitie uitgangspunten die gaan over werk en werklocaties. Daarnaast is er in het beoordelingskader specifiek aandacht voor werkgelegenheid en het versterken van het vestigingsklimaat. Hierin zijn de volgende twee hoofddoelen opgenomen:

- Economie versterken: aanjagen economische groei van de regio.
- Ruimtelijke kwaliteit verhogen.

Financiële consequenties / wijze van dekking

De concept uitgangspuntennotitie en het concept beoordelingskader hebben geen directe financiële consequenties. De financiële component voor het opstellen van het REP is in 2019 gedekt binnen de bestaande begroting. In de kadernota 2020 is binnen 'Spoor 3' een PM-post opgenomen voor nieuwe ontwikkelingen voor het opstellen van het REP (2020 en 2021).

Daarnaast zal een verdere uitwerking van het REP de basis en onderbouwing vormen voor mogelijke bijdragen vanuit het Rijk en de provincie aan de opgaven in de U10 (en het REP).

Eerdere raadsbesluiten

- Raadsinformatie avond 'Vier bouwstenen Ruimtelijk Economisch Programma' d.d. 28-01-2019
- Besluitvorming Wensen- en bedenkingenbrief 'Vier bouwstenen Ruimtelijk Economisch Programma' d.d. 04-03-2019
- Motie 'Beslagen ten ijs in de U10' d.d. 07-03-2019
- Raadsinformatiebrief 'Plan van aanpak Ruimtelijk Economisch Programma' d.d. 03-06-2019
- Raadsinformatiebrief 'Ruimtelijk Economisch Programma: beoordelingskader en uitgangspuntennotitie' d.d. 25-06-2019
- Raadsbriefing 'U10 beraad(t): Ruimtelijk Economisch Programma' d.d. 27-06-2019
- Raadsbesluit 'Hoofdlijnen Omgeving' d.d. 11-07-2016

Reacties van derden / communicatie

Het concept beoordelingskader en de concept uitgangspuntennotitie zijn tot stand gekomen in samenwerking met het programma U-NED (onderzoek MIRT). Ook input uit andere regionale trajecten zijn gebruikt om deze producten vorm te geven, zoals de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de Regionale Energiestrategie (RES):

Alle bovenstaande trajecten hebben als doel om in dezelfde regio op een integrale wijze de groei op het gebied van onder andere wonen, werken en mobiliteit, ruimtelijk een plek te geven:

- Het MIRT onderzoek is gericht op het aanpakken van de verstedelijkingsopgave en bereikbaarheidsknelpunten;
- Het REP heeft als doel om samen een integraal ruimtelijk perspectief en uitvoeringsprogramma voor de Metropoolregio Utrecht (de 16 gemeenten) op te stellen met keuzes voor wonen, werken, mobiliteit, groen (inclusief recreatie, landschap) en energie;
- De RES richt zich op het realiseren van een regionale strategie voor duurzame elektriciteit en voor duurzame warmte voor de gebouwde omgeving;
- En in de POVI legt de provincie haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving (voor de lange termijn (2050)) voor het hele grondgebied vast.

Kortom, grotendeels vergelijkbare opgaven die worden aangepakt in hetzelfde gebied, uitgevoerd in verschillende samenwerkingsverbanden.

Participatie

In het plan van aanpak voor het REP staat beschreven dat aan het eind van fase 2 en voorafgaande aan de besluitvorming over beoordelingskader en contouren, de samenleving betrokken wordt. Hiertoe stelt de U10 een participatie- en communicatieplan op.

De bestuurlijke en ambtelijke inbreng van de gemeente Utrechtse Heuvelrug bij het vervolgproces van het REP heeft als basis de 'Hoofdlijnen omgeving', zoals die door de raad is vastgesteld op 11 juli 2019. Deze hoofdlijnennotitie is opgesteld in aanloop naar de Omgevingsvisie, die in 2021/2022 gereed moet zijn. Het document 'Hoofdlijnen omgeving' bepaalt alvast de koers op een aantal cruciale vraagstukken voor de fysieke leefomgeving. Hiermee wordt een fundament geboden voor de omgevingsvisie, maar is daarmee ook ondersteunend aan de positionering in de regio en bij de totstandkoming van het REP. Bovenal borgt het de participatieve totstandkoming van het aandeel en de input van de gemeente Utrechtse Heuvelrug bij de totstandkoming van het REP (en de tussenproducten).

Vervolgtraject

Hieronder treft u de volledige fasering voor het BO MIRT en het REP aan :

Fase 1 : Het zetten van een bestuurlijke stip op de horizon tot 2040 (afgerond).

Fase 2 : Het opstellen van een contour van het ruimtelijk perspectief én het programmeren van de no regrets (plannen die niet strijdig zijn met de regionale opgave op lange termijn, maar waarvoor wel afstemming nodig is). De contour bevat zoekgebieden voor specifieke opgaven, waarin nog ruimte zit voor nadere afweging.

Fase 3 : Het opstellen van een definitief integraal ruimtelijk perspectief tot 2040 (nu voorzien eind 2020).

Fase 4 : Het opstellen van een regionaal programma tot 2040: een globale programmering, fasering inclusief uitvoeringsafspraken, vast te stellen door colleges en raden.

Bijlage(n):

- Bijlage 1 Concept uitgangspuntennotitie Ruimtelijk Economisch Programma U10
- Bijlage 2 Concept beoordelingskader Ruimtelijk Economisch Programma U10
- Bijlage 3 Afkortingen
- Bijlage 4 Schriftelijke reactie college n.a.v. de concept uitgangspuntennotitie en het concept beoordelingskader

Nadere informatie te verkrijgen bij

Charlotte Dijkstra, Charlotte.dijkstra@heuvelrug.nl, 0343 56 56 00

Toelichting

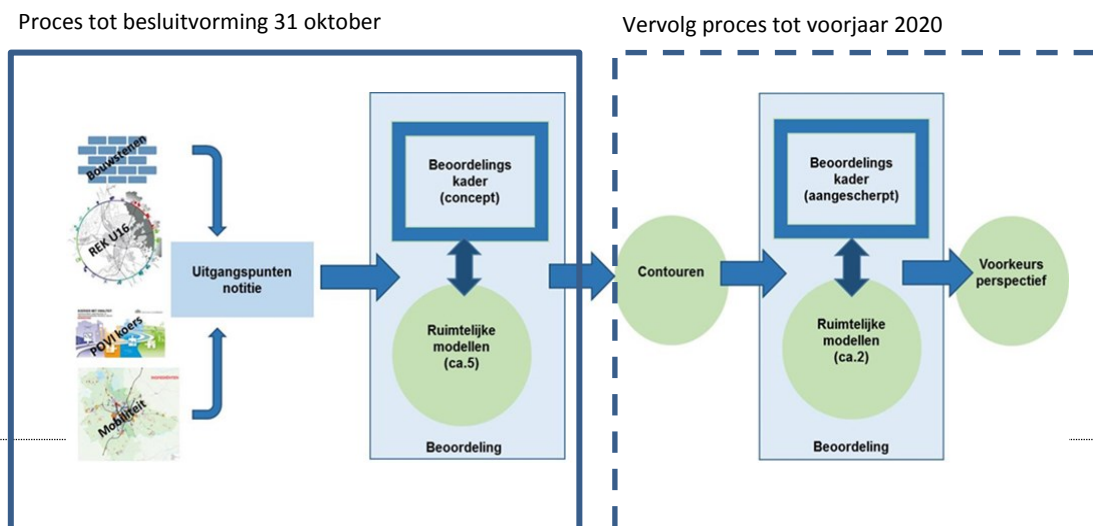
De concept uitgangspuntennotitie en het concept beoordelingskader zijn opgesteld in samenwerking met het programma U-NED (Rijk, Provincie Utrecht, stad Utrecht en U10). Deze producten worden gebruikt voor twee bestuurlijke trajecten:

1) Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (BO MIRT)

Het concept beoordelingskader (het betreft hier de hoofd- en subdoelen) en de concept uitgangspuntennotitie worden in november gebruikt als input vanuit de regio voor het BO MIRT.

2) Ruimtelijk Economisch Programma U10

Na behandeling in de raden worden de subdoelen en indicatoren van het beoordelingskader verder uitgewerkt. De aangescherpte versie van het beoordelingskader wordt dan samen met de contouren voor een ruimtelijk perspectief in het voorjaar van 2020 opnieuw voorgelegd aan de raden.

Belang van de gevraagde beslissing

De voorliggende concept uitgangspuntennotitie en concept beoordelingskader zijn opgesteld als tussenproducten om te komen tot een Ruimtelijk Economisch Programma en perspectief voor de regio. Voorlegging aan de raden in dit stadium heeft als doel::

- Commitment op doelen op strategisch niveau voor de regionale ontwikkeling van het REP-MIRT-POVI.
- Het verder uitwerken van de contouren voor het integraal ruimtelijk perspectief, zodat daarover afspraken gemaakt kunnen worden met partners als het Rijk en de Provincie Utrecht.

De voorliggende kaders zijn gerelateerd aan strategische doelen en geven nog veel ruimte voor lokale keuzes in de volgende fases. Daarom krijgen alle U16 raden de kans om voor het vervolgproces aandachtspunten en kansen mee te geven via moties of amendementen. Na verwerking van alle reacties worden de contouren en het aangescherpte beoordelingskader ter besluitvorming aan alle raden voorgelegd. Dit staat gepland voor het voorjaar van 2020.

'Ontwikkelbeeld: Groen en Landschap' (vijfde bouwsteen)

Parallel aan het besluitvormingsproces over de concept uitgangspuntennotitie en het concept beoordelingskader, wordt aan de raden van de U16 ook het 'Ontwikkelbeeld: Groen en Landschap' voorgelegd, ook wel de vijfde bouwsteen voor het REP. Medio oktober vindt de bestuurstafel voor Groen en Landschap plaats. Van daaruit zal de verdere planning worden ingestoken met als doel te komen tot integraal afwegingskader binnen het REP.

In de voorliggende (tussen)producten is er op hoofd- en subsdoelenniveau aandacht voor het thema 'groen en landschap' in de voorliggende: het thema 'groen' is gedefinieerd als één van de vijf pijlers in de concept uitgangspuntennotitie. In het concept beoordelingskader zijn de volgende subdoelen opgenomen: verhogen ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied; behouden en versterken van de intrinsieke natuurwaarden; behouden en versterken van de cultuurhistorische waarden; kansen voor klimaatadaptatie o.a. beperken wateroverlast, waterveiligheid en hittestres.

Voor het college is dit voldoende input vanuit de regio voor het BO MIRT in november dit najaar. Met name omdat het BO MIRT zich richt verstedelijkingsopgave en daarmee samenhangende bereikbaarheidsknelpunten in en rondom Utrecht (CS, USP etc..).

Voor het aangescherpte beoordelingskader - dat dit in het voorjaar 2020 (samen met de contouren) opnieuw wordt voorgelegd ter besluitvorming aan de raden – verwacht het college dat de resultaten van het 'Ontwikkelbeeld: groen en landschap' volwaardig zijn meegenomen, en dat hierbij ook aandacht is voor de agrarische sector. Deze wordt nu nog niet benoemd in concept beoordelingskader. Dit geldt overigens ook voor het verwerken van de (tussentijdse) resultaten en besluiten die voortkomen uit het Regionale Energiestrategie-traject. In het aangescherpte beoordelingskader zou zowel aandacht moeten zijn voor een kwalitatieve als kwantitatieve uitwerking van de subdoelen, kern en overige indicatoren.

Overwegingen

Naar aanleiding van de voorliggende concept uitgangspuntennotitie en concept beoordelingskader heeft ons college een aantal punten geformuleerd die voor de gemeente Utrechtse Heuvelrug van belang zijn, zowel inhoudelijk als voor het vervolgproces van de REP. In lijn met de motie 'Beslagen ten ijs in de U10' d.d. 7 maart 2018, leggen we onze concept reactie middels dit raadsvoorstel aan u voor. Het betreft de volgende punten:

1. Adequate verwerking resultaten 'Ontwikkelbeeld: groen en landschap', waaronder agrarische en de (tussentijdse) resultaten en besluiten van de RES in aangescherpt beoordelingskader dat ter besluitvorming voorligt in het voorjaar van 2020;
2. Afstemming tussen de trajecten van het REP en Regionale Energie Strategie (RES);
3. Heldere (proces)afspraken over input van de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) ten behoeve van het REP;
4. Positie bepaling gemeente Utrechtse Heuvelrug op basis van 'Hoofdlijnen Omgeving'.

Op basis van deze punten heeft ons college een concept brief opgesteld voor de twee bestuurlijke trekkers van het REP en de deelnemende gemeenten aan de U10/U16. Deze ligt voor ter besluit bij dit raadsvoorstel.

Ad. 2 Energie en energietransitie zijn onderdeel van het voorliggende concept beoordelingskader en een pijler in de concept uitgangspuntennotitie. De onlangs vastgestelde startnotitie Regionale Energiestrategie U16-regio (d.d. 11-07-2019) geschetst het proces hoe de 'U16-regio RES' tot stand komt op basis van nationale afspraken. Een belangrijk onderdeel van het tijdspad voor de RES is een participatietraject dat loopt vanaf november 2019 tot begin maart 2020. Voorkomen moet worden dat in het voorjaar van 2020 keuzes worden gemaakt in het kader van het REP (vaststelling aangescherpt beoordelingskader en contouren) die geen rekening houden met de uitkomsten van het participatietraject van de RES.

Ad. 3 Naast de trajecten van de U10 (REP) en het Rijk (U NED/BO MIRT) is ook de provincie bezig met het opstellen van een visie voor de fysieke leefomgeving, namelijk de Provinciale Omgevingsvisie (POVI). Dit document heeft ook (ruimtelijk) impact op de regio. Onduidelijk is op welke wijze dit gebeurt en hoe de (tussen)producten van het REP gebruikt worden voor de POVI. Heldere afspraken en een helder proces in U10-verband - maar ook met de provincie - zijn van belang als de U10 gezamenlijk invloed wil uit oefenen op de inhoud van de POVI. Te meer, omdat in december 2019 de concept omgevingsvisie en verordening ter besluitvorming worden aangeboden aan de Gedeputeerde Staten. Daarna is er in januari nog een 'laatste ronde' gepland, waar betrokken kunnen reageren op de voorliggende concept visie en verordening.

Ad. 4 In aanloop naar de Omgevingsvisie - die in 2021/2022 gereed moet zijn - is op 11-07-2019 jl. de 'Hoofdlijnennotitie omgevingsvisie' vastgesteld. Deze hoofdlijnennotitie bepaald alvast koers op een aantal cruciale vraagstukken voor de fysieke leefomgeving. Deze notitie dient niet alleen als fundament voor de omgevingsvisie, maar ook als basis voor de positionering in de regio. Het college gebruikt nu de hoofdlijnennotitie als basis voor het bepalen van de inzet van de gemeente Utrechtse Heuvelrug bij de verdere uitwerking van het REP. Dit betekent grofweg het volgende:

Pijler 'Wonen':

- Onze gemeente zal geen bijdrage leveren aan grootschalige ontwikkelprojecten. Wel zetten wij door middel van inbreiding en transformatie in op OV-knooppunt ontwikkeling en binnenstedelijke ontwikkeling, door middel van inbreiding en transformatie.
- Een andere plek waar wij door middel van inbreiding en transformatie woningen willen realiseren is de marinierskazerne in Doorn.
- We zijn bezorgd over de afgenomen vervoerswaarden zoals die nu geschetst worden in het OV toekomstbeeld.
- Daarnaast zetten wij in op voldoende diversiteit aan woningen en voorzieningen om de samenleving en onze kernen krachtig en vitaal te houden.

Pijler 'Werken':

- Onze gemeente zal geen bijdrage leveren aan grootschalige ontwikkelprojecten die zijn gericht op het realiseren van extra bedrijventerreinen. En ook niet op het compenseren van het eventueel verlies van werklocaties door transformatie van bedrijventerreinen naar woningen;

- We leveren wel een bijdrage aan kleinschalige ontwikkelingen waarbij we plekken voor wonen, (flex)werken en voorzieningen mengen, zodat we efficiënt met onze ruimte omgaan, aansluiten bij nieuwe manieren van werken en leven en het overvolle wegennet ontlasten.
- Agrarische activiteiten in ons buitengebied zijn een belangrijk deel van onze samenleving. De komende jaren zal de agrarische sector steeds meer transformeren van (vooral) productiegericht naar duurzaam en toekomstgericht. Daarom bieden wij ruimte voor alternatief gebruik van vrijkomende bebouwing en maken we transformatie naar woon-zorg-recreatiefuncties en kleinschalige bedrijvigheid mogelijk.

Pijler 'Bereikbaarheid'

- Rondom OV-knooppunten in onze gemeente is er ruimte voor ontwikkeling, inbreiding en transformatie (met name Driebergen-Zeist).
- Bij een verdere uitwerking van het uitgangspunt 'bereikbaarheid' zou niet alleen aandacht moeten zijn voor binnenstedelijke OV-oplossingen, maar ook voor regionale OV-knopen. En hoe deze verder tot ontwikkeling gebracht kunnen worden ten behoeve van woon-, werk- en recreatielocaties, ook buiten de stad Utrecht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan OV-stromen van noord naar zuid in de Provincie Utrecht.
- We onderschrijven het uitgangspunt van duurzame mobiliteit en zetten in op een concurrerende OV positie.
- Onze inzet is om de IC-status van de station Driebergen-Zeist handhaven, ook we willen ook meedenken over e frequentere haltering. Vier-sporigheid is hierbij een belangrijke randvoorwaarden.

Pijler 'Groen'

- Bij het verder uitwerken van de pijler 'Groen' is het belangrijk dat er ook gebieden komen waar de natuur tot rust komt, door het aanbrengen van (groene) recreatiegebieden waarbij er hectaren toegewezen worden voor veel, minder en geen recreatie.
- Bij het creëren van ruimte voor kwalitatief hoogwaardig groen hoort een inspanningsverplichting om de biodiversiteit te vergroten in deze gebieden.
- In het buitengebied moet er ruimte zijn voor natuur inclusieve landbouw (onder andere circulaire landbouw)

Pijler 'Energie'

- De inzet van onze gemeente is om bij het verder uitwerken van het aangescherpte beoordelingskader, het opstellen van de contouren en het uiteindelijk ruimtelijk perspectief, om uitvoering te geven aan de kaders zoals deze vastgesteld zijn in:
  1. De startnotitie RES.
  2. De moties die aangenomen zijn naar aanleiding van de behandeling van de RES in de raad.
  3. De uitgangspunten zoals die geformuleerd zijn in de hoofdlijnen voor de omgevingsvisie.